

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

16. april 2026^{*}

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – direktiv 93/13/EØF – artikel 7, stk. 1 – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – virkningerne af, at et vilkår findes urimeligt – aftalens ugyldighed – søgsmål med påstand om tilbagebetaling – forældelsesfrist for den erhvervsdrivendes søgsmål – afbrydelse af forældelsesfristen – en forbrugers anerkendelse af en gæld til et kreditinstitut – effektivitetsprincippet – retssikkerhedsprincippet – proportionalitetsprincippet – retten til søgsmålsadgang – ugrundet berigelse«

I sag C-901/24 [Falucka]ⁱ,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa, Polen) ved afgørelse af 16. december 2024, indgået til Domstolen den 22. december 2024, i sagen

mBank S.A.

mod

TK,

DJ og JJ,

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Condinanzi, og dommerne R. Frenco (refererende dommer) og A. Kornezov,

generaladvokat: R. Norkus,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– mBank S.A. ved radca prawny A. Cudna-Wagner, og advokat B. Miąskiewicz,

^{*} Processprog: polsk.

ⁱ Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

- TK samt DJ og JJ ved radca prawny P. Wójcik,
- den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,
- den portugisiske regering ved A. Pimenta og A. Rodrigues, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved P. Kienapfel og A. Stobiecka-Kuik, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT 1993, L 95, s. 29) og effektivitetsprincippet, proportionalitetsprincippet, retssikkerhedsprincippet og retten til søgsmålsadgang.
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem på den ene side banken mBank og på den anden side de tre forbrugere TK samt DJ og JJ vedrørende inddrivelsen af en fordring, der er opstået ved, at en aftale om lån mod pant i fast ejendom er ugyldig som følge af de urimelige kontraktvilkår heri.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 bestemmer:
»Medlemsstaterne fastsætter, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren, og at aftalen forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige kontraktvilkår.«
- 4 Dette direktivs artikel 7, stk. 1, fastsætter:
»Medlemsstaterne sikrer, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.«

Polsk ret

- 5 Artikel 58, stk. 1, i ustawa – Kodeks cywilny (lov om den civile lovbog) af 23. april 1964 (Dz. U. af 2024, pos. 1061) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »den civile lovbog«), bestemmer:

»En retshandel, der er i strid med loven, eller som har til formål at omgå loven, er ugyldig, medmindre andet fremgår af en relevant bestemmelse, bl.a. ved at det heri er fastsat, at de ugyldige bestemmelser i en retshandel skal erstattes af de relevante bestemmelser i loven.«

- 6 Denne lovbogs artikel 117, stk. 1 og 2¹, fastsætter:

»1. Formuekrav forældes med de i loven fastsatte undtagelser.

[...]

2¹. Efter forældelsesfristen er udløbet, er det ikke længere muligt at gøre et krav mod en forbruger gældende.«

- 7 Nævnte lovbogs artikel 117¹, stk. 1 et 2, har følgende ordlyd:

»1. Retten kan i særlige tilfælde under hensyn til parternes interesser se bort fra udløbet af forældelsesfristen for et krav mod forbrugere, hvis billigheden kræver det.

2. Ved udøvelsen af den i stk. 1 omhandlede beføjelse skal retten navnlig tage hensyn til:

1) forældelsesfristens længde

2) længden af perioden fra forældelsesfristens udløb, indtil kravet gøres gældende

3) arten af de omstændigheder, der fik kreditoren til ikke at forfølge kravet, herunder indvirkningen af debtors adfærd på kreditorens forsinkelse med at forfølge kravet.«

- 8 Samme lovbogs artikel 118 bestemmer:

»Medmindre andet er fastsat i en særlig bestemmelse, er forældelsesfristen seks år og for krav om periodiske ydelser og tre år for krav i forbindelse med drift af virksomhed. Forældelsesfristens udløb er dog på den sidste dag i kalenderåret, medmindre forældelsesfristen er mindre end to år.«

- 9 Den civile lovbogs artikel 120, stk. 1, fastsætter:

»Forældelsesfristen begynder at løbe fra den dag, hvor fordringen forfalder. Hvis en fordrings forfald afhænger af, at fordringshaveren har foretaget en bestemt handling, begynder fristen at løbe fra den dato, hvor fordringen ville være forfaldet, hvis fordringsindehaveren havde foretaget handlingen hurtigst muligt.«

10 Denne lovbogs artikel 123, stk. 1, nr. 1 og 2, har følgende ordlyd:

»Forældelsesfristen afbrydes:

- 1) ved enhver handling ved en domstol, for en myndighed, der er udpeget til at behandle sager eller fuldbyrde fordringer af en bestemt art, eller ved en voldgiftsret, som foretages umiddelbart for at kræve, få fastslået, søge fyldestgørelse af eller sikre en fordring
- 2) når den person, mod hvilken en fordring haves, anerkender denne fordring.«

11 Nævnte lovbogs artikel 124, stk. 1, er affattet således:

»Forældelsesfristen løber atter efter hver afbrydelse.«

12 Samme lovbogs artikel 385¹, stk. 1, bestemmer:

»Bestemmelser i en forbrugeraftale, som ikke har været genstand for en individuel forhandling, er ikke bindende for forbrugeren, hvis de fastsætter vedkommendes rettigheder og pligter på en måde, som er i strid med god forretningsskik, og groft tilsidesætter den pågældendes interesser (ulovlige kontraktvilkår). Denne bestemmelse berører ikke vilkår, som fastsætter parternes hovedydelser, herunder prisen eller vederlaget, hvis disse er klart og utvetydigt formuleret.«

13 Den civile lovbogs artikel 405 fastsætter:

»Den, der uden lovhjemmel har opnået en materiel fordel på bekostning af en anden person, er forpligtet til at tilbagegive ydelsen in natura og, hvis dette ikke er muligt, at tilbagebetale et beløb svarende til dens værdi.«

14 Denne lovbogs artikel 410, stk. 1 og 2, bestemmer følgende:

»1. Bestemmelserne i de foregående artikler finder bl.a. anvendelse på uberettiget opfyldelse.

2. Opfyldelse er uberettiget, såfremt den person, der foretog den, ikke var forpligtet overhovedet eller ikke var forpligtet i forhold til den person, som vedkommende foretog opfyldelsen til, eller såfremt grundlaget for opfyldelsen er bortfaldet, eller såfremt det tilsigtede formål med opfyldelsen ikke var blevet opnået, eller såfremt den retsakt, som forpligtelsen til at foretage opfyldelsen var baseret på, var ugyldig og ikke er blevet gyldig, efter opfyldelsen fandt sted.«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

15 I 2007 indgik TK samt DJ og JJ en aftale om lån mod sikkerhed i fast ejendom indekseret i schweiziske franc (CHF) med mBank for 1 958 800 polske złoty (PLN) (ca. 460 700 EUR), som blev udbetalt til TK, idet de kontraktlige forpligtelser for DJ og JJ alene skulle garantere TK's solvens med henblik på ydelsen af lånet.

16 Ved stævning indgivet til Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa, Polen), som blev forkyndt for mBank den 15. januar 2018, nedlagde de tre forbrugere påstand om, at det blev fastslået, at denne låneaftale var ugyldig.

- 17 Under retssagen erklærede TK den 9. januar 2019 og den 3. oktober 2019 for denne retsinstans, at hun var bekendt med konsekvenserne, hvis aftalen blev erklæret ugyldig, dvs. tilbagebetaling af hele det modtagne lån til banken, og at hun accepterede disse konsekvenser og gav samtykke til, at det blev fastslået, at aftalen var ugyldig (herefter »TK's erklæringer«). Ved dom afsagt den 5. november 2019 fastslog Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa), at låneaftalen var ugyldig som følge af urimelige kontraktvilkår, uden hvilke det ikke var muligt at opretholde denne aftale.
- 18 Den 2. december 2022 har mBank anlagt sag mod TK samt DJ og JJ ved Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa), der er den forelæggende ret, med påstand om tilbagebetaling af det lån, der var udbetalt til TK, med tillæg af morarenter til den lovbestemte sats.
- 19 Den 16. december 2024 har den forelæggende ret afsagt dom, hvorved mBanks påstand delvist blev afvist, for så vidt som den var rettet mod DJ og JJ.
- 20 TK har nedlagt påstand om frifindelse, idet hun bl.a. har rejst en indsigelse om, at mBanks fordring er forældet.
- 21 TK har navnlig gjort gældende, at den påstand, som hun samt DJ og JJ havde nedlagt om, at det blev fastslået, at låneaftalen var ugyldig, blev forkyndt for mBank den 15. januar 2018, og at det følger af den civile lovbogs artikel 118 og artikel 120, stk. 1, at forældelsesfristen var begyndt at løbe fra denne dato og var udløbet den 31. december 2021.
- 22 Den forelæggende ret har indledningsvis anført, at der ikke er tvivl om selve det forhold, at mBanks fordring findes, men at det med henblik på at afgøre tvisten i hovedsagen skal afgøres, om forældelsesfristen for denne fordring blev gyldigt afbrudt ved TK's erklæringer under sagen anlagt af de tre forbrugere.
- 23 I denne henseende har den forelæggende ret forklaret, at det følger af den civile lovbogs artikel 118, at forældelsesfristen for en erhvervsdrivendes fordring er tre år, som udløber ved kalenderårets udgang, og at denne frist ifølge en afgørelse, som Sąd Najwyższy (øverste domstol, Polen) traf i 2024, begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor forbrugeren over for den erhvervsdrivende for første gang har anfægtet kontraktvilkårenes bindende karakter, dvs. i det foreliggende tilfælde den 15. januar 2018.
- 24 I denne forbindelse er det den forelæggende rets opfattelse, at der er to mulige fremgangsmåder hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt bankens fordring er forældet.
- 25 For det første kan TK's erklæringer afgivet i forbindelse med den sag, som bl.a. hun selv anlagde, anses for at udgøre en anerkendelse af gælden, hvilket bevirker en afbrydelse af forældelsesfristen for denne fordring i medfør af den civile lovbogs artikel 123, stk. 1, nr. 2. I dette tilfælde ville denne frist være begyndt at løbe fra den 3. oktober 2019, og bankens fordring ville ikke være forældet, hvorfor den forelæggende ret skulle give medhold i søgsmålet i hovedsagen.
- 26 Den forelæggende ret har tilføjet, at denne anerkendelse kunne have foranlediget mBank til at tro, at TK frivilligt ville afvikle sin gæld, hvilket ville være afgørende for bankens afgørelse om ikke at anlægge sag med påstand om betaling. På denne baggrund kunne afvisningen af kravet som følge af fordringens forældelse udgøre en begrænsning af mBanks ret til søgsmålsadgang samt en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

- 27 For det andet har den forelæggende ret anført, at TK med sine erklæringer, som blev afgivet med henblik på at opnå, at det fastslås, at låneaftalen er ugyldig, kan anses for ufrivilligt at have handlet til skade for sig selv ved at anerkende denne gæld. Afbrydelsen af forældelsesfristen for bankens fordring forårsaget af disse erklæringer kan således være i strid med artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 og med effektivitetsprincippet, eftersom det bliver lettere for de erhvervsdrivende at gøre deres rettigheder gældende på grund af denne afbrydelse af forældelsesfristen forårsaget af en sådan anerkendelse.
- 28 Såfremt Domstolen måtte fastslå, at TK's erklæringer ikke afbrød forældelsesfristen, er det den forelæggende rets opfattelse, at det derudover skal undersøges, om disse erklæringer kan anses for en debtors adfærd, der har haft indvirkning på den forsinkelse, hvormed kreditor gjorde sit krav gældende, hvilket i medfør af den civile lovbogs artikel 117¹, stk. 2, nr. 3, begrundes, at der ikke tages hensyn til udløbet af forældelsesfristen for mBanks fordring.
- 29 På denne baggrund har Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 7, stk. 1, i [direktiv 93/13] og effektivitetsprincippet, proportionalitetsprincippet, retssikkerhedsprincippet og princippet om retten til [søgsmålsadgang] fortolkes således, at denne bestemmelse [og disse principper] er til hinder for en retslig fortolkning af national lovgivning, hvorefter:

- forældelsesfristen for en erhvervsdrivendes krav mod en forbruger om tilbagebetaling af uretmæssigt betalte ydelser, som er blevet erlagt i henhold til en aftale, der er blevet erklæret ugyldig som følge af [de] urimelige kontraktvilkår [heri], afbrydes af en erklæring fra forbrugeren om, at denne er bekendt med, at den pågældende – fordi aftalen er ugyldig – skal tilbagebetale det, som er modtaget fra den erhvervsdrivende i henhold til den ugyldige aftale,
- forbrugerens afgivelse af en sådan erklæring kan begrunde en beslutning om, at der ikke tages hensyn til udløbet af forældelsesfristen for så vidt angår den erhvervsdrivendes krav mod forbrugeren?»

Om det præjudicielle spørgsmål

- 30 Med spørgsmålets første led ønsker den forelæggende ret nærmere oplyst, om artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 og effektivitetsprincippet, sammenholdt med retten til søgsmålsadgang, proportionalitetsprincippet og retssikkerhedsprincippet, skal fortolkes således, at denne bestemmelse og dette princip er til hinder for en fortolkning i retspraksis af national lovgivning, hvorefter forældelsesfristen for den erhvervsdrivendes fordring afbrydes af en erklæring, som forbrugeren har afgivet som led i en forudgående procedure med påstand om, at en låneaftale med urimelige kontraktvilkår erklæres ugyldig, ifølge hvilken erklæring denne forbruger er bekendt med, at vedkommende som følge af denne erklæring af ugyldighed skal tilbagebetale den ydelse, som den pågældende har modtaget af den erhvervsdrivende.
- 31 Artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 pålægger medlemsstaterne at sikre, at der i deres nationale retsordener findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.

- 32 I mangel af EU-lovgivning på området tilkommer det i medfør af princippet om procesautonomi hver enkelt medlemsstat i sin interne retsorden at fastsætte de processuelle regler for sagsanlæg til sikring af beskyttelsen af de rettigheder, som borgerne har i medfør af EU-retten, dog på den betingelse, at disse ikke må være mindre gunstige end dem, som regulerer tilsvarende situationer, der er underlagt national ret (ækvivalensprincippet), og at de i praksis ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve rettigheder, der er tillagt ved EU-retten (effektivitetsprincippet) (dom af 22.4.2021, Profi Credit Slovakia, C-485/19, EU:C:2021:313, præmis 52 og den deri nævnte retspraksis).
- 33 For det første skal det bemærkes, at det fremgår af fast retspraksis, at et kontraktvilkår, der er erklæret urimeligt, principielt skal anses for aldrig at have eksisteret, hvorfor det ikke kan have nogen virkning over for forbrugeren. En retslig konstatering af, at et sådant vilkår er urimeligt, skal følgelig principielt have den virkning, at den retlige situation og de faktiske forhold, som forbrugeren ville have befundet sig i uden dette vilkår, genoprettes bl.a. ved at give ret til tilbagebetaling af beløb, som den erhvervsdrivende har modtaget uretmæssigt på grundlag af det urimelige vilkår til skade for forbrugeren (dom af 15.6.2023, Bank M. (Konsekvenser af en annulation af aftalen), C-520/21, EU:C:2023:478, præmis 65 og den deri nævnte retspraksis). Det forholder sig på samme måde, når den urimelige karakter af et eller flere vilkår i en aftale, der er indgået mellem en forbruger og en erhvervsdrivende, ikke alene medfører, at disse vilkår er ugyldige, men også at denne aftale er ugyldig i sin helhed (jf. i denne retning dom af 15.6.2023, Bank M. (Konsekvenser af en annulation af aftalen), C-520/21, EU:C:2023:478, præmis 66 og den deri nævnte retspraksis).
- 34 Dette formål om genoprettelse af den retlige og faktiske situation, som forbrugeren ville have befundet sig i, såfremt det urimelige vilkår ikke havde eksisteret, forfølges under overholdelse af proportionalitetsprincippet, som udgør et almindeligt princip i EU-retten, og som kræver, at national lovgivning, der gennemfører denne ret, ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at nå det forfulgte formål (dom af 23.11.2023, Provident Polska, C-321/22, EU:C:2023:911, præmis 85).
- 35 Proportionalitetsprincippet tilsidesættes, hvis fuldstændig genoprettelse er udelukket i forhold til den erhvervsdrivende. Forpligtelsen til genoprettelse, efter at låneaftalen med de urimelige kontraktvilkår er blevet erklæret ugyldig, skal således være gensidig, idet banken imidlertid ikke har ret til at kræve en compensation fra forbrugeren, der går ud over tilbagebetalingen af den kapital, der er overført i forbindelse med opfyldelsen af denne aftale, samt betaling af morarenter til den lovbestemte sats regnet fra tidspunktet for betalingsanmodningen (jf. i denne retning dom af 7.12.2023, mBank (Forbrugererklæring), C-140/22, EU:C:2023:965, præmis 62).
- 36 Den genoprettende virkning, som er knyttet til, at en låneaftale, der indeholder urimelige kontraktvilkår, erklæres ugyldig, og som ligeledes begrunder bankens krav om tilbagebetaling, gør det muligt at sikre, at beskyttelsen af de rettigheder, som Unionens retsorden tilsikrer, ikke indebærer en ugrundet berigelse for forbrugeren (jf. analogt dom af 13.7.2006, Manfredi m.fl., C-295/04 – C-298/04, EU:C:2006:461, præmis 94).
- 37 For det andet skal det i denne forbindelse bemærkes, at afbrydelsen af forældelsesfristen for den erhvervsdrivendes krav på tilbagebetaling, fordi forbrugeren har anerkendt sin gæld, principielt ikke skader denne forbrugers udøvelse af sin ret til tilbagebetaling af de fordele, som den erhvervsdrivende uretmæssigt har opnået i medfør af urimelige kontraktvilkår, hvilken udøvelse fører til genoprettelse af den retlige og faktiske situation, som nævnte forbruger ville have befundet sig i uden disse kontraktvilkår.

- 38 For det tredje følger det af retspraksis, at vedrørende den pligt, der påhviler den nationale retsinstans til i givet fald af egen drift at udelukke de urimelige kontraktvilkår i henhold til artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13, er denne nationale retsinstans ikke forpligtet til at tilsidesætte det pågældende vilkår, hvis forbrugeren, efter at vedkommende er blevet belært af nævnte retsinstans, ikke har til hensigt at gøre gældende, at vilkåret er urimeligt og ikke-bindende, og således giver et frit og informeret samtykke til det pågældende vilkår (jf. i denne retning dom af 3.10.2019, Dziubak, C-260/18, EU:C:2019:819, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).
- 39 For at forbrugeren kan give sit frie og informerede samtykke til tilsidesættelsen et urimeligt kontraktvilkår eller til anvendelsen heraf, tilkommer det således den nationale ret – inden for rammerne af de nationale procesregler og under hensyn til princippet om rimelighed i civile sager – at give parterne objektive og udtømmende oplysninger om de retsvirkninger, som ophævelsen af det urimelige kontraktvilkår kan medføre (jf. i denne retning dom af 15.6.2023, Bank M. (Konsekvenser af en annullation af aftalen), C-520/21, EU:C:2023:478, præmis 48). En sådan oplysning er så meget desto vigtigere, når den manglende anvendelse af det urimelige kontraktvilkår kan medføre, at aftalen i sin helhed erklæres ugyldig, og at forbrugeren eventuelt udsættes for tilbagebetalingskrav (dom af 16.3.2023, M.B. m.fl. (Virkningerne af, at en aftale erklæres ugyldig), C-6/22, EU:C:2023:216, præmis 40).
- 40 Det fremgår i denne henseende af forelæggelsesafgørelsen, at TK adspurgt to gange af den retsinstans, for hvilken sagen om låneaftalens ugyldighed verserer, for det første anførte, at hun forstod og accepterede, at aftalens ugyldighed medførte, at hun skulle tilbagebetale det modtagne lånebeløb til mBank, og for det andet at hun alligevel opretholdt sin påstand.
- 41 Det skal i denne forbindelse præciseres, at de oplysninger, som den nationale retsinstans skal give forbrugeren som omhandlet i den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 39, ikke kan medføre en forpligtelse for denne retsinstans til detaljeret at forklare alle de retsregler, der vil kunne finde anvendelse på den erhvervsdrivendes krav om tilbagebetaling, såsom reglerne om afbrydelse af forældelsesfristen for denne erhvervsdrivendes fordring. Den omstændighed, at forbrugeren oplyses om sin forpligtelse til at tilbagebetale lånebeløbet og betale morarenter, er nemlig tilstrækkelig til at sætte denne forbruger i stand til at forstå og vurdere retsvirkningerne af, at det fastslås, at låneaftalen er ugyldig som følge af de urimelige kontraktvilkår heri, og til således at give sit frie og informerede samtykke til en sådan konstatering af ugyldighed. Det er under disse omstændigheder uden betydning, at de erklæringer, som nævnte forbruger afgav, sandsynligvis tilsigtede at opnå aftalens ugyldighed og ikke en afbrydelse af forældelsesfristen for den erhvervsdrivendes fordring.
- 42 For det fjerde og sidste skal det bemærkes, at det EU-retlige retssikkerhedsprincip, som den forelæggende ret ligeledes har omtalt, ifølge Domstolens faste praksis tilsigter at sikre, at situationer og retsforhold er forudsigelige (dom af 16.10.2019, Agrárminiszter, C-490/18, EU:C:2019:863, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis). Dette princip er således ikke til hinder for, at en regel i national ret bestemmer, at den forældelsesfrist, der finder anvendelse på den erhvervsdrivendes fordring, afbrydes ved, at forbrugeren anerkender sin gæld, navnlig når denne erhvervsdrivende, som den forelæggende ret har anført, efter en sådan anerkendelse kunne forvente, at denne forbruger frivilligt ville betale sin gæld, og følgelig udsatte sit søgsmål med henblik på inddrivelse af sin fordring.

- 43 En sådan regel kan ligeledes sikre den erhvervsdrivendes ret til søgsmålsadgang, for så vidt som denne erhvervsdrivende efter forbrugerens anerkendelse af gælden kunne forvente, at den forældelsesfrist, der finder anvendelse på vedkommendes fordring, atter begynder at løbe i medfør af national ret, og i givet fald kunne udøve sin ret til søgsmålsadgang under hensyntagen til denne frist.
- 44 I lyset af de ovenfor anførte betragtninger skal spørgsmålets første led besvares med, at artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 og effektivitetsprincippet, sammenholdt med retten til søgsmålsadgang, proportionalitetsprincippet og retssikkerhedsprincippet, skal fortolkes således, at denne bestemmelse og dette princip ikke er til hinder for en fortolkning i retspraksis af national lovgivning, hvorefter forældelsesfristen for den erhvervsdrivendes fordring afbrydes af en erklæring, som forbrugeren har afgivet som led i en forudgående procedure med påstand om, at en låneaftale med urimelige kontraktvilkår erklæres ugyldig, ifølge hvilken erklæring denne forbruger er bekendt med, at vedkommende som følge af denne erklæring af ugyldighed skal tilbagebetale den ydelse, som den pågældende har modtaget af den erhvervsdrivende.
- 45 Henset til besvarelsen af spørgsmålets første led er det ufornuddent at besvare dette spørgsmåls andet led, som er baseret på hypotesen om, at afbrydelsen af forældelsesfristen for den erhvervsdrivendes fordring var uforenelig med EU-retten.

Sagsomkostninger

- 46 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Niende Afdeling) for ret:

Artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler og effektivitetsprincippet, sammenholdt med retten til søgsmålsadgang, proportionalitetsprincippet og retssikkerhedsprincippet,

skal fortolkes således, at

denne bestemmelse og dette princip ikke er til hinder for en fortolkning i retspraksis af national lovgivning, hvorefter forældelsesfristen for den erhvervsdrivendes fordring afbrydes af en erklæring, som forbrugeren har afgivet som led i en forudgående procedure med påstand om, at en låneaftale med urimelige kontraktvilkår erklæres ugyldig, ifølge hvilken erklæring denne forbruger er bekendt med, at vedkommende som følge af denne erklæring af ugyldighed skal tilbagebetale den ydelse, som den pågældende har modtaget af den erhvervsdrivende.

Underskrifter